

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3CoCsp/33/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8820202999
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8820202999.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šofrankovej a členov senátu JUDr. Mariany Muránskej a JUDr. Martina Barana v spore žalobcu: Intrum Slovakia s. r. o., Mýtňa 48, 811 07 Bratislava, IČO: 35831154, právne zastúpeného: JUDr. Ján Šoltés, advokát, Mýtňa 48, 811 07 Bratislava, IČO: 37927795 proti žalovanému: A.U. M., E.. XX.XX.XXXX, I. Y. Z. XXX, XXX XX S., Č. X., o zaplatenie 198,81 eura s prísl., o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou zo dňa 12. 05. 2021, č. k. 3Csp/147/2020-45 takto jednohlasne

rozhodol:

I. Potvrdzuje rozsudok vo výroku I. a III.

II. Žalobcovi vo vzťahu k žalovanému priznáva nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol, cit.:

„I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 115,67,- euro spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 27.04.2018 do zaplatenia, a to všetko do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Súd žalobu žalobcu čo do zvyšku z a m i e t a .

III. Žalobcovi sa p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania v rozsahu 16 %, ktoré trovy je p o v i n n ý zaplatiť žalovaný a o ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku“.

2. Rozhodnutie právne odôvodnil ust. § 53 ods. 1, 2, 5, § 54 ods. 1, 2, § 517 ods. 1, 2, § 3 ods. 1, § 39 Občianskeho zákonníka.

3. Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že právny predchodca žalobcu Consumer Finance Holding, a.s. a žalovaný uzavreli dňa 15. 10. 2016 zmluvu o pôžičke, na základe ktorej sa žalobca zaviazal poskytnúť žalovanému pôžičku vo výške 358,90 eura a žalovaný sa zaviazal poskytnutú pôžičku splatiť v 24-mesačných splátkach po 18,71 eura, pri celkových nákladoch spotrebiteľa 90,14 eura. Súd prvej inštancie sa v prvom rade v konaní zaoberal výškou dohodnutého úroku z úveru, ktorého výška v danom prípade predstavovala 24,99 % ročne. Z internetovej stránky NBS súd preveroval úrokové miery podobného úveru v bankách a zistil, že pri spotrebiteľskom úvere so splatnosťou od jedného do piatich rokov v októbri 2016 činil úrok 11,33 %. Z uvedeného je zrejmé, že ročná sadzba úroku dohodnutá medzi stranami sporu v danom prípade viac ako dvojnásobne prevyšovala mieru úrokov poskytovanou v tomto období bankmi. V tejto súvislosti súd zdôraznil, že dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s ust. § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak je

právny úkon absolútne neplatný. O takýto stav pôjde vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovanými ústavmi v čase uzavretia zmluvy (rozhodnutie NS SR 1MCdo/1/2009 zo dňa 31. 07. 2009). Vzhľadom na vyššie uvedený záver súd preto považoval dohodu o výške úrokov za absolútne neplatnú. Ďalej súd uviedol, že žalovaný z poskytnutého úveru vo výške 358,90 eura uhradil žalobcovi sumu 243,23 eura, preto pri závere o neplatnosti výšky úrokov z úveru súd zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi len zostatok neuhradenej istiny, a to vo výške 115,67 eura (358,90 eur - 243,23 eura). Keďže žalovaný sa s plnením svojho peňažného záväzku dňom nasledujúcim po dni, kedy uplynula lehota na plnenie dostal do omeškania, súd zaviazal žalovaného zaplatiť aj úrok z omeškania v súlade s príslušným ustanovením Občianskeho zákonníka v spojení s Nariadením vlády SR tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti rozsudku.

4. O trovách konania súd rozhodol podľa ust. § 251, § 255 ods. 2, § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku.

5. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný. Uviedol, že vzhľadom na epidemickú situáciu (korona) a na jeho finančné problémy sa v súčasnosti na Slovensku nezdržiava, ale žije v Českej republike, kde musí uhrádzať poplatky v súvislosti s nájmom a iné poplatky. Má za to, že žalobou uplatnený nárok je premlčaný, a preto využíva právo, aby súd preveril či neuplynula premlčacia doba.

6. Žalobca k podanému odvolaniu uviedol, že rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje v celom rozsahu za vecne správne. Je toho názoru, že súd sa dostatočne vysporiadal s právnou, aj so skutkovou stránkou veci, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a žalobca sa v celom rozsahu s rozhodnutím stotožňuje. V spore bolo preukázané, že žalovaný poskytnutú sumu úveru veriteľovi nezaplatil, preto v súlade so zákonom a princípom spravodlivosti bol zaviazaný na zaplatenie sumy nevráteného úveru. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutých výrokoch ako vecne správny potvrdil.

7. Žalovaný sa k vyjadreniu žalobcu k odvolaniu nevyjadril.

8. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (ust. § 34 CSP) preskúmal rozsudok v jeho napadnutých výrokoch, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli súdu Krajského súdu v Prešove a na jeho webovej stránke najmenej 5 dní vopred a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

9. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie, odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadom akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

10. Žalovaný v odvolaní namietal, že žalobou uplatnený nárok je premlčaný a žiadal, aby odvolací súd preveril či nedošlo k uplynutiu premlčacej doby. Vzhľadom na skutočnosť, že žalovaný v konaní vystupuje ako spotrebiteľ a nie je zastúpený advokátom a v danom spore bolo povinnosťou súdu prvej inštancie ex offio skúmať, či právo žalobcu nie je premlčané, odvolací súd sa preto v odvolacom konaní zaoberal žalovaným vznesenou námietkou premlčania a nepovažoval ju za novotu, ktorú podľa ust. § 366 CSP nemožno v odvolaní použiť.

11. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

12. Podľa § 103 Občianskeho zákonníka, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

13. Podľa § 565 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky.

14. Plnenie dlhu možno dohodnúť aj v splátkach. Ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, je dlžník povinný uhradiť každú splátku k dohodnutému termínu. Veriteľ môže od dlžníka žiadať vždy len splnenie príslušnej splátky, ktorá sa stane splatnou (zročnou) podľa dohody účastníkov alebo na základe rozhodnutia súdu či uznania práva. Každá zo splátok predstavuje samostatné plnenie, preto pre každú z nich trojročná premlčacia doba plynie samostatne. Splatnosť jednotlivých splátok neovplyvňuje splatnosť celého dlhu. Premlčanie sa v zmysle § 103 veta prvá Občianskeho zákonníka viaže na jednotlivé splátky a nie na celý dlh.

15. Predčasnú splatnosť peňažného záväzku môže veriteľ za podmienok stanovených v § 53 ods. 9 v spojení s § 565 Občianskeho zákonníka vyvolať jednostranným právnym úkonom.

16. Ak toto právo nevyužije, celý dlh sa bude premlčovať odo dňa zročnosti jednotlivých splátok. Situácia sa zmení, ak veriteľ účinne uplatní zaplatenie celej pohľadávky naraz.

17. V ustanovení § 103 Občianskeho zákonníka, ktoré je vo vzťahu k všeobecnému ustanoveniu § 101 Občianskeho zákonníka špeciálne, je počiatok premlčania upravený odlišne od všeobecného. Podľa vety prvej, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti, neplynie teda odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz (§ 101 Občianskeho zákonníka). Podľa vety druhej v prípade tzv. zosplatnenia dlhu len pre v budúcnosti majúce byť splatné splátky, premlčacia doba začne plynúť odo dňa zročnosti nesplnenej splátky (§103 Občianskeho zákonníka), avšak tej, ktorá bola dôvodom pre uplatnenie práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka. Preto premlčanie celého zvyšku dlhu nie je viazané na okamih využitia práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka veriteľom, ale na okamih splatnosti tej splátky, kvôli ktorej toto právo využíva.

18. Ak teda veriteľ právo na zosplatnenie v budúcnosti splatného dlhu nevyužije, jednotlivé splátky sa premlčujú samostatne odo dňa splatnosti každej z nich až do ich zaplatenia; ak účinne uplatní zosplatnenie celého dlhu, pre zvyšok dlhu, ktorý mal byť pôvodne zaplatený v splátkach, začína plynúť premlčacia lehota od splatnosti tej nesplnenej splátky, v dôsledku ktorej k uplatneniu predčasnej splatnosti dlhu došlo.

19. Ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka modifikuje § 565 Občianskeho zákonníka vo vzťahu k spotrebiteľským zmluvám. Podľa neho je strata výhody splátok podmienená splnením, že musí ísť o a) spotrebiteľskú zmluvu, b) strata výhody splátok nenastáva automaticky pre nesplnenie niektorej splátky, ale až po uplatnení práva veriteľa; veriteľ môže toto právo uplatniť najskôr až po uplynutí lehoty 3 mesiacov od omeškania dlžníka so zaplatením splátky, c) veriteľ upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie práva na zaplatenie celej pohľadávky. Obsahom upozornenia dlžníka je, že veriteľ si uplatňuje právo na jednorazové zaplatenie celej pohľadávky naraz.

20. Zákonodarca v § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka spresňuje podmienky splácania záväzkov zo spotrebiteľských zmlúv v splátkach. Podľa tejto úpravy dodávateľ môže uplatniť právo vyplývajúce z § 565 Občianskeho zákonníka, t.j. žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky. Toto právo však môže uplatniť iba za podmienky, že naň upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní.

21. Vychádzajúc z obsahu spisu podľa prehľadu splátok a úhrad žalovaný celkom z predmetnej úverovej zmluvy zaplatil sumu 243,23 eura. Konkrétne išlo o splátky po 18,71 eura mesačne, ktoré uhradil 16. 11. 2016, 15. 12. 2016, 23. 01. 2017, 16. 02. 2017, 22. 02. 2017, 20. 03. 2017, 19. 04. 2017, 17. 05. 2017, 21. 06. 2017, 18. 07. 2017, 14. 08. 2017, 19. 09. 2017 a 21. 11. 2017. Predžalobnou upomienkou zo dňa 28. 02. 2018 doručenou žalovanému 05.03.2018 (č.l. 17, 18), veriteľ vyzval žalovaného na úhradu nedoplatku na splátkach vo výške 56,13 eura a zároveň ho upozornil, že ak do 05. 04. 2018 nedôjde k úhrade splátky splatnej v mesiaci december 2017, bude spoločnosť oprávnená úver zosplatniť. Vzhľadom na to, že žalovaný svoj dlh na splátkach neuhradil, veriteľ úver predčasne zosplatnil. Listom zo dňa 21. 04. 2018 veriteľ žalovanému oznámil, že dlh z úverovej zmluvy č. XX XXX XXX XX sa stal splatný a výška dlžnej čiastky ku dňu zosplatnenia predstavuje 198,84 eur (č.l. 18).

22. Odvolací súd považuje za nepochybné, že dňa 21. 11. 2017 žalovaný uhradil poslednú splátku vo výške 18,71 eura pred vyhlásením predčasnej splatnosti úveru právnym predchodcom žalobcu, ako to vyplýva z predloženého prehľadu splátok a úhrad žalovaného (č. I. 19 spisu).

23. V predmetnom prípade je potrebné konštatovať, že k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru došlo 19. 04. 2018. Ako však bolo už vyššie uvedené a ako vyplýva aj z obsahu spisu, dlžnou splátkou, pre ktorú nastalo zosplatnenie je však už splátka splatná za december 2017 (konkrétne splatná dňa 20. 12. 2017). Teda od uvedeného dátumu začala plynúť trojročná premlčacia lehota v zmysle ust. § 103 Občianskeho zákonníka, t. j. od nezaplatenej splátky, pre ktorú došlo k uplatneniu práva na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru.

24. Vo vzťahu k vyššie uvedenému preto možno uzavrieť, že premlčacia doba v predmetnom prípade začala plynúť odo dňa neuhradenia prvej omeškanej splátky, pre ktorú došlo k zosplatneniu, t. j. odo dňa 20. 12. 2017 a táto uplynula dňa 20. 12. 2020. Vzhľadom na to, že žaloba bola podaná na súde dňa 24. 11. 2020, stalo sa tak v rámci plynutia premlčacej doby, a preto žalobou uplatnený nárok nie je premlčaný.

25. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav vecí, správne vyhodnotil jednotlivé dôkazy, ako aj správne právne veci posúdil, keď uzavrel, že zmluva uzatvorená medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným je zmluvou spotrebiteľskou. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie v zmysle ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP v napadnutom výroku I. a v súvisiacom výroku III. ako vecne správny potvrdil.

26. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP tak, že úspešnému žalobcovi v odvolacom konaní priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti neúspešnému žalovanému v rozsahu 100 %. O výške priznanej náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením súdnym úradníkom po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí (§ 262 ods. 2 CSP).

27. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).